КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та землеустрою

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 9. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ВРЯДУВАННЯ

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Огаренко Віктор Миколайович, доктор наук з державного управління, професор
Контактний телефон	+380617645715
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	https://meet.google.com/zij-wddt-kko
E-mail:	victor30077788@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=5195
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування	
Освітня програма	Державна служба	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 2	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов’язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	4
	Загальна кількість годин	120
	Аудиторних годин	42
	Лекції	24
	Практичні	18
	Самостійна робота	78
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	ПП 1 Державне управління	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	Паралельні: ПП 5 Організація діяльності державного службовця, ПП 7 Електронне урядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Ознайомити студентів з теоретичними та прикладними аспектами державної політики та врядування, розвинути здатність до критичного аналізу політичних рішень, опанувати сучасні методи оцінки ефективності управління та вироблення рекомендацій для державних інституцій.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати системне уявлення про сутність державної політики та врядування;
- розкрити взаємозв'язок державних інституцій, політичних акторів і громадянського суспільства;
- навчити аналізувати державну політику з позиції її ефективності, результативності та відповідності суспільним потребам;
- виробити практичні навички моделювання політичних рішень і стратегій;
- сформувати компетентності у сфері стратегічного мислення та державного управління.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні концепції державної політики та врядування;
- моделі та механізми ухвалення політичних рішень;
- систему органів державної влади та їхні функції;
- принципи відкритого врядування та електронної демократії;
- міжнародний досвід вироблення політики.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати політичні процеси та рішення;
- розробляти аналітичні записки та пропозиції до державної політики;
- застосовувати методи стратегічного планування у сфері врядування;
- здійснювати порівняльний аналіз політичних систем;
- працювати з нормативно-правовими актами, статистикою та експертними матеріалами

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК 3. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах

публічного управління та адміністрування.

СК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК 8. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК 12. Здатність до державно-громадського партнерства в процесах вироблення, реалізації та оцінювання державної політики в площині перетину сфер управління, економіки, публічної діяльності.

СК 13. Здатність здійснювати підготовку аналітичних доповідей і презентацій результатів аналізу державної політики .

Програмні результати навчання

РН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН 2. Розв’язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН 3. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН 5. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН 6. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН 7. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН 8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

РН 14. Розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

РН 15. Аналізувати зміст та інструменти державної політики на засадах демократичного врядування, готувати аналітичні доповіді та обґрунтовані пропозиції щодо її реалізації.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА МЕХАНІЗМИ ВРЯДУВАННЯ

Тема 1. Вступ до державної політики та врядування: поняття, структура, суб'єкти

Тема 2. Теоретичні підходи до аналізу державної політики.

Тема 3. Механізми формування державної політики: актори, інститути, процеси.

Тема 4. Врядування в демократичних суспільствах: принципи, моделі та стандарти.

Тема 5. Громадянське суспільство та участь громадян у виробленні політики.

Тема 6. Політика реформ та модернізації державного управління в Україні.

РОЗДІЛ 2. ПРІОРИТЕТИ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Тема 7. Публічна політика у сфері безпеки, економіки та соціальної політики

Тема 8. Міжнародний досвід державної політики та перспективи розвитку врядування в Україні.

Тема 9. Європейська інтеграція України та вплив інституцій ЄС на державну політику.

Тема 10. Антикорупційна політика та інституційні механізми запобігання корупції.

Тема 11. Комунікації у сфері державної політики: роль ЗМІ, нових медіа та публічної дипломатії

Тема 12. Виклики та перспективи цифрової трансформації державного управління

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час виконання завдань практичних занять, аналізу тематичних кейсів та підготовки двох індивідуальних комплексних завдань за розділами дисципліни.

2. Семестровий (підсумковий) контроль:

проводиться у формі **екзамену** та передбачає виконання екзаменаційних завдань за матеріалом усього курсу. Перевіряються знання теоретичних засад державної політики й демократичного врядування та вміння застосовувати їх для пояснення конкретних суспільних проблем і управлінських рішень.

Особливість оцінювання: всі види поточного і семестрового контролю оцінюються викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$) + ($B_{екз.} \times k_{екз.}$)

де:

B_1, B_2, B_3,...., B_n – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; k_1, k_2, k_3,...., k_n – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + ... + k_n + k_{екз.} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади державної політики та механізми врядування	**100**	**0,35**	**35**
Тема 1. Вступ до державної політики та врядування: поняття, структура, суб'єкти. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,04	4
Аналіз практичного кейсу з теми 1 (Суб'єкти та структура державної політики).	100	0,02	2
Тема 2. Теоретичні підходи до аналізу державної політики. Виконання завдань практичного заняття.	100	0.04	4
Виконання практичного кейсу з теми 2 (Застосування моделей аналізу політики).	100	0,02	2
Тема 3. Механізми формування державної політики: актори, інститути, процеси. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,03	3
Тема 4. Врядування в демократичних суспільствах: принципи, моделі та стандарти. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,03	3
Тема 5. Громадянське суспільство та участь громадян у виробленні політики. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,03	3
Тема 6. Політика реформ та модернізації державного управління в Україні. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,04	4
Індивідуальне домашнє завдання: розв'язання комплексного кейсу №1 (за темами 1–6).	100	0,10	10
Розділ 2. Пріоритети публічної політики, євроінтеграція та виклики цифрової трансформації	**100**	**0,35**	**35**
Тема 7. Публічна політика у сфері безпеки, економіки та соціальної політики. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,02	2
Виконання практичного кейсу з теми 7 (Оцінка галузевих публічних політик).	100	0.03	3
Тема 8. Міжнародний досвід державної політики та перспективи розвитку врядування в Україні. Виконання завдань практичного заняття	100	0,03	3
Тема 9. Європейська інтеграція України та вплив інституцій ЄС на державну політику. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,04	4
Аналіз практичного кейсу з теми 9 (Імплементація директив ЄС у державну політику України).	100	0,03	3
Тема 10. Антикорупційна політика та інституційні механізми запобігання корупції. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,03	3
Тема 11. Комунікації у сфері державної політики: роль ЗМІ, нових медіа та публічної дипломатії. Виконання завдань практичного заняття.	100	0,03	3
Тема 12. Виклики та перспективи цифрової трансформації державного управління. Виконання завдань практичного заняття.	100	0.04	4
Індивідуальне домашнє завдання: розв'язання комплексного кейсу №2 (за темами 7-12).	100	0,10	10
Екзамен	**100**	0,3	**30**
Разом	**100**	1	**100**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач здійснює послідовний аналіз державної політики: чітко визначає проблему, її причини, учасників та їхні інтереси, обґрунтовує цілі й порівнює можливі варіанти дій. Пояснює інституційні умови реалізації політики, враховує громадську участь, євроінтеграційний контекст і можливі суспільні наслідки. У кейсах та комплексних завданнях використовує доречні дані й джерела, критично оцінює аргументи, формулює самостійні висновки та здійсненні пропозиції. Переконливо пов'язує запропоновані рішення з принципами демократичного врядування.
82–89	B	Добре	Здобувач ґрунтовно пояснює механізми формування державної політики, ролі її суб'єктів і засади демократичного врядування. Правильно визначає проблему, порівнює основні альтернативи та аргументує запропонований підхід. Практичні й комплексні завдання містять змістовний аналіз, доречні приклади та обґрунтовані висновки. Окремі неточності стосуються деталізації інтересів учасників, умов реалізації або наслідків політики й не змінюють загальної правильності роботи.
75–81	C	Добре	Здобувач володіє основними поняттями й підходами до аналізу державної політики. Правильно розкриває зміст запропонованої проблеми та визначає основних учасників, але не завжди повно пояснює їхні інтереси й взаємодію. Порівняння альтернатив частково описове, оцінка наслідків недостатньо поглиблена. Висновки й пропозиції загалом відповідають умовам завдання, проте окремі положення потребують додаткової аргументації.
67–74	D	Задовільно	Здобувач відтворює теоретичні положення, але має труднощі з їх застосуванням до конкретної політики. У кейсах визначає окремі прояви проблеми, неповно характеризує її причини та учасників. Пропозиції сформульовані переважно без зіставлення альтернатив і достатнього пояснення умов реалізації. Для встановлення зв'язку між проблемою, цілями й інструментами політики потребує допомоги викладача.
60–66	E	Задовільно	Здобувач демонструє мінімально необхідне розуміння державної політики та демократичного врядування. За наданими орієнтирами визначає основну проблему, називає ключових учасників і пропонує простий варіант дій. Аналіз поверховий, використання джерел обмежене, висновки недостатньо конкретні. Може пояснити загальний зміст власної пропозиції, але має труднощі з оцінкою її наслідків і можливості реалізації.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач фрагментарно засвоїв матеріал, плутає поняття, суб'єктів та інструменти державної політики. У практичних завданнях неправильно визначає проблему або підміняє її загальним описом ситуації. Пропозиції не випливають із проведеного аналізу, не враховують істотних інтересів учасників чи умов реалізації. Висновки містять суперечності та не мають достатнього обґрунтування.
0–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє базового розуміння процесів формування державної політики та принципів демократичного врядування. Не може визначити проблему, основних учасників і можливі інструменти її розв'язання навіть із допомогою викладача. Не пояснює зв'язку між цілями політики, запропонованими діями та очікуваними результатами. Представлені відповіді й роботи не підтверджують мінімально необхідного рівня підготовки.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті»*. Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильєва О.О. Державна політика: теорія та практика / О.О. Васильєва. – К.: КНЕУ, 2020. – 312 с.

2. Серьогін С.М. Державне управління та публічна політика / С.М. Серьогін. – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2019. – 280 с.

3. Dunn W.N. Public Policy Analysis / W.N. Dunn. – New York: Routledge, 2018. – 495 p.

4. Peters B. Guy. The Politics of Bureaucracy / B. Guy Peters. – London: Routledge, 2019. – 392 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Українські освітні ресурси

Ці ресурси адаптовані під українську навчальну програму та доступні державною мовою.

1. Законодавство України. http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a
2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. http://www.president.gov.ua
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України http://www.kmu.gov.ua/ua
4. Національне агентство України з питань державної служби. http://nads.gov.ua/
5. Інститут законодавства Верховної Ради України. http://instzak.rada.gov.ua
6. Національна академія державного управління при Президентові України. http://www.academy.gov.ua
7. Національний інститут стратегічних досліджень. http://www.niss.gov.ua
8. Центр політико-правових реформ. http://www.pravo.org.ua/
9. Велика наукова бібліотека. http://sci-lib.com/
10. Міжнародна цифрова електронна бібліотека (IDEAL). http://www.sciencedirect.com/science/journals/
11. Національні бібліотеки світу. http://www.publiclibraries.com/world.htm
12. Цифрова бібліотека наукової літератури. http://citeseer.ist.psu.edu/